

Саволҳои мутазам дархостшаванд.

Савол: Барои иштирокчиёни Ҷанги Бузурги Ватани ва ба онҳо баробаркардашуда дар Кодекси андоз кадом имтиёзҳои андози пешбинӣ карда шудааст?

Ҷавоб: Мутобиқи муқаррароти қисми 2 моддаи 104 Кодекси андоз аз даромад дар шакли музди меҳнати гурӯҳҳои зерини шахсони воқеӣ – кормандони кироя барои ҳармоҳи тақвими дар ҳаҷми 10 нишондиҳанда барои ҳисобҳо тарҳи шахсӣ амалӣ карда мешавад:

- қаҳрамонҳои Иттиҳоди Шӯравӣ, қаҳрамонҳои меҳнати сотсиалистӣ, қаҳрамонҳои Тоҷикистон, иштирокчиёни Ҷанги Бузурги Ватанӣ ва шахсони ба онҳо баробар карда шуда, иштирокчиёни дигар амалиётҳои ҳарбӣ барои муҳофизати Иттифоқи Ҷумҳуриҳои Шӯравии Сотсиалистӣ, аз ҷумлаи хизматчиёни ҳарбие, ки дар қисмҳои ҳарбӣ, ситодҳо ва муассисаҳои ба ҳайати артиши амалкунанда шомил буда хизмат кардаанд, собиқ партизанҳо, ҷанговарони интернатсионист, маъюбони гурӯҳҳои I ва II.

Тибқи моддаи 267 Кодекси андоз як автомобил, новобаста ба иқтидори муҳаррик, ки моликияти Қаҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ, Қаҳрамони Меҳнати Сотсиалистӣ, Қаҳрамони Тоҷикистон, иштирокчиёни Ҷанги Бузурги Ватани солҳои 1941-1945, шахсони ба онҳо баробар карда шуда, иштирокчиёни дигар амалиётҳои ҳарбӣ оид ба муҳофизати Иттифоқи Ҷумҳуриҳои Шӯравии Сотсиалистӣ, аз ҷумлаи хизматчиёни ҳарбие, ки дар қисмҳои ҳарбӣ, ситодҳо ва муассисаҳои ба ҳайати артиши амалкунанда шомил буда хизмат кардаанд, ҷанговарони интернатсионист, иштирокчиёни барҳамдиҳии оқибатҳои фалокати Нерӯгоҳи барқи атомии Чернобил мебошад ва дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода намешавад, аз андоз аз воситаҳои нақлиёт озод карда мешаванд.

Дар асоси моддаи 274 Кодекси андоз як қитъаи замини назди ҳавлигӣ ва қитъаи замин, ки барои сохтмони манзил ба ҷанговарони интернатсионист, иштирокчиёни Ҷанги Бузурги Ватанӣ ва шахсони ба онҳо баробар карда шуда ҷудо гардидаанд, аз андози замин озод мешавад.

Инчунин, мутобиқи моддаи 278 Кодекси андоз объектҳои ғайриманқул дар шакли як хонаи истиқоматӣ ва дигар биноҳои дар як қитъаи замини наздиҳавлигӣ ва ё як қитъаи замин барои сохтмони манзил ҷойдошта ва ё як ҳуҷрае, ки дар онҳо Қаҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ, Қаҳрамони меҳнати сотсиалистӣ, Қаҳрамони Тоҷикистон, иштирокчиёни Ҷанги Бузурги Ватани солҳои 1941-1945, шахсони ба онҳо баробаркардашуда, иштирокчиёни дигар амалиётҳои ҳарбӣ оид ба муҳофизати Иттифоқи Ҷумҳуриҳои Шӯравии Сотсиалистӣ, аз ҷумлаи хизматчиёни ҳарбие, ки дар қисмҳои ҳарбӣ, ситодҳо ва муассисаҳои ба ҳайати артиши амалкунанда шомилбуда хизмат кардаанд, собиқ

партизанҳо ва ҷанговарони интернационалист, иштирокчиёни рафъи оқибатҳои фалокати Нерӯгоҳи барқи атомии Чернобил, маъюбони гурӯҳҳои I ва II ба қайд гирифта шудаанд, бо андоз аз объекти ғайриманқул андозбандӣ намегарданд.

Савол: Моддаи 110. Оё корхонаи сохтмонӣ ва ё таъмиркунанда ба корхонаи мол истехсолкунанда шомил мебошад?

Ҷавоб: Аз мазмуни савол бар меояд, ки савол оиди татбиқи имтиёзи дар моддаи 110 Кодекси андоз пешбини шуда меравад. Мутобиқи банди 6 моддаи 110 Кодекси андоз корхонаҳои нави молистехсолкунанда аз санаи бақайдгирии ибтидоии давлатӣ ҳангоми аз ҷониби муассисони онҳо дар муҳлати 12 моҳи тақвими аз санаи бақайдгирии давлатӣ ба фонди оинномавии чунин корхонаҳо ворид намудани ҳаҷмҳои муайяни пешбинигардидаи сармоягузориҳо аз пардохти андози фоида (андози содакардашуда) ба муҳлатҳои муайян озод карда мешаванд.

Фаъолияти корхонаи сохтмонӣ ва ё таъмиркунан ба мафҳуми дар банди 27 моддаи 17 Кодекси андоз пешбинишуда тааллуқ дошта, (кор - фаъолиятест, ки натиҷаҳои он ифодаи моддӣ дорад, аз ҷумла корҳои сохтмонӣ, васл ва таъмир, таҳқиқоти илмӣ, корҳои таҷрибавию конструкторӣ ва лоихакашӣ) имтиёзи дар банди 6 моддаи 110 Кодекси андоз муқарраршуда ба чунин фаъолият татбиқ намешавад.

Савол: Ман ҳимоягари сохти конститутсиони Ҷумҳурии Тоҷикистон, маъюби гурӯҳи дуюм мебошам, оё ман ба ягон намуди имтиёзи андозӣ ҳуқуқ дорам?

Ҷавоб: Мутобиқи муқаррароти қисми 2 моддаи 104 Кодекси андоз аз даромад дар шакли музди меҳнати ҳаҷмчун шахсони воқеӣ – кормандони кироя ба дастмади маъюбони гурӯҳҳои I ва II. Барои ҳар моҳи тақвими дар ҳаҷми 10 нишондиҳанда барои ҳисобҳо тарҳи шахсӣ амалӣ карда мешавад.

Инчунин, мутобиқи моддаи 278 Кодекси андоз объектҳои ғайриманқул дар шакли як хонаи истиқоматӣ ва дигар биноҳои дар як қитъаи замини наздиҳавлигӣ ва ё як қитъаи замин барои сохтмони манзил ҷойдошта ва ё як ҳуҷрае, ки дар онҳо маъюбони гурӯҳҳои I ва II ба қайд гирифта шудаанд, бо андоз аз объекти ғайриманқул андозбандӣ намегарданд.

Имтиёзҳои дар боло қайдгардида ба фаъолияти соҳибкорӣ тааллуқ надорад.

Савол: Агар шахси воқеӣ ба синни 16-солагӣ нарасида бошад, ӯ уҳдадор мешавад, ки андозҳоро тибқи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон супорад, дар кучо оварда шудааст?

Ҷавоб: Бояд қайд кард, ки бо мақсадҳои таъмини назорати андоз ҳамаи андозсупорандагон бояд дар мақомоти андоз ба баҳисобгирӣ (ба қайди андозӣ) гузошта шаванд.

Тибқи муқаррароти қисми 2 моддаи 25 Кодекси андоз шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба синни 16-солагӣ расидаанд, бояд дар мақомоти андоз ба ҳисоб гирифта шаванд.

Мутобиқ ба талаботи банди 2) моддаи 17 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон андозсупоранда (супорандаи андоз) - шахсе, ки мутобиқи Кодекси андоз ба зиммаи уҳдадории пардохти андозҳо гузошта шудааст. Аз ҷумла, шахси воқеӣ андозсупоранда ба ҳисоб меравад, агар чунин шахс резидент бошад. Инчунин шахси воқеӣ (ташкilot) андозсупоранда ба ҳисоб меравад, агар ин шахс дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолиятро амалӣ намояд, ки даромад мегирад ё аз манбаҳои воқеӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегирад, молики (истифодабарандаи) молу мулк бошад, ки бояд андозбандӣ шавад ва дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳаракатҳо ё амалиёти андозбандишавандаро иҷро намояд.

Савол: Мӯҳлати бақайдгирӣ бо мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда.

Ҷавоб: Бинобар аз 01 январи соли 2017 мавриди амал қарор гирифтани тағйиру иловаҳо ба Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи муқаррароти қисми 1 моддаи 161 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон шахси машғули фаъолияти соҳибкорӣ, ки даромади умумиаш дар давраи пешинаи давомнокиаш на зиёда аз 12 моҳи пурраи муттасили (пай дар пай) тақвими аз ҳадди даромади як миллион сомонӣ зиёд шудааст, уҳдадор аст дар муҳлати на дертар аз 30 рӯзи тақвими ба андозбандӣ тибқи низоми умумӣ гузарад ва ба мақоми андози маҳалли баҳисобгирии худ ҷиҳати бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда якҷоя бо ариза барои гузаштан ба андозбандӣ тибқи низоми умумӣ ариза диҳад. Тибқи талаботи қисми 3 моддаи 291 Кодекси андоз шахси машғули фаъолияти соҳибкорӣ буда уҳдадор аст, ки “дар муҳлати на зиёда аз 10 рӯзи тақвими бо тариқи хаттӣ мақомоти андози маҳалли баҳисобгириашро оид ба ҳаҷми даромади умумии худ хабардор созад ва доир ба гузариш ба низоми умумии андоз ариза диҳад” ва гузариш ба андозбандӣ тибқи низоми умумӣ дар муҳлати на дертар аз 30 рӯзи тақвими амалӣ карда мешавад.

Савол: Оиди тарзи андозбандии хоҷагиҳои деҳқонӣ. Аз Шумо эҳтиромона хоҷиш менамоям, ки ба ман намудҳои андоз ва муҳлати супоридани онро барои хоҷагии деҳқонии иборат аз боғот (дарахтони бисёрсола) шарҳ диҳед.

Ҷавоб: Боби 44 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон аз моддаҳои 298 то 305 тартиби андозбандии низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ (андози ягона)-ро муқаррар кардааст. Тибқи талаботи қисми 1 моддаи 298 супорандагони андози ягона хоҷагиҳои деҳқоние мебошанд, ки истеҳсоли маҳсулоти кишоварзиро бе коркарди минбаъда амалӣ намуда, замин барои онҳо воситаи асосии фаъолият мебошад.

Бинобар ин ҳангоми мутобиқат ба шартҳои дар сарҳати боло қайдшуда, хоҷагиҳои деҳқонӣ андози ягона пардохт менамоянд. Объекти андозбандии андози ягона қитъаи замини истеҳсолкунандаи маҳсулоти кишоварзӣ буда, манбаи андоз масоҳати замини ҷудошуда мебошад. Уҳдадорӣ андоз оид ба андози ягона аз натиҷаи фаъолияти хоҷагии истеҳсолкунандаи маҳсулоти кишоварзӣ вобастагӣ надошта, дар шакли меъёри устувор барои қитъаи замин муқаррар карда шудааст. Оид ба заминҳои кишти обӣ, ки барои парвариши пахта истифода мешаванд меъёри андози ягона дар ҳаҷми 50% меъёри муқарраршуда, барои ин заминҳо ҳисоб карда мешавад. Муҳлати пешниҳоди эълومияи андози ягона то 1 март барои соли ҷорӣ муқаррар карда шудааст. Маълумот оид ба масоҳати замини барои кишти пахта истифодашуда, то 1 июни соли ҷорӣ ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирӣ пешниҳод карда мешавад.

Муҳлати пардохти андози ягона барои соли ҷорӣ дар чор давра тақсим карда шудааст, кито 10 март на камтар аз 15%, 10 июн на камтар аз 30%, то 10 сентябр на камтар аз 50% ва то 10 декабр на камтар аз 100%-и маблағи ҳисобишудаи андоз.

Мутобиқи Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31.08.2012 №451 ва бо дарназардошти тағироту иловаҳо ба ин қарор аз 03.08.2013 №361 барои аъзои хоҷагии деҳқонӣ (фермерӣ), ки бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ фаъолияти кишоварзиро анҷом медиҳанд, меъёри андози иҷтимоӣ ба андозаи 10 сомонӣ дар як моҳ муқаррар карда шудааст. Пардохти андози иҷтимоӣ барои аъзои хоҷагии деҳқонӣ, ки дар замини лалмӣ фаъолият менамоянд, дар соли тақвимӣ 7 моҳ муқаррар карда шудааст. Маблағи пардохти андози иҷтимоии аъзои хоҷагиҳои деҳқонии бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ метавонад аз андозаи муқарраршуда зиёдтар бошад. Муҳлати пешниҳоди эълумияи андози иҷтимоӣ нимсола буда, дар ин давра бояд пардохти андоз низ таъмин карда шавад.

Бо дарназардошти сархатҳои дар боло қайдшуда, хулоса ин аст, ки хоҷагиҳои деҳқонӣ асосан ду намуди андоз, яъне андози ягона ва андози иҷтимоӣ пардохт менамоянд.

Қолиби қайд аст, ки мутобиқ ба талаботи қисми 4 моддаи 298 Кодекси андоз Ҳангоми амалӣ намудани фаъолияти ғайрикишоварзӣ нисбат ба чунин фаъолият, хоҷагиҳои деҳқонӣ супорандаи андози низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои субъектҳои соҳибқорӣ хурд низ мегарданд ва бояд ба ҳисобгирии алоҳидаи даромаду хароҷотро аз истеҳсоли маҳсулот кишоварзӣ ва аз фаъолияти ғайрикишоварзӣ пеш баранд.

Савол: Оиди тартиби андозбандии гаражу сарой аз Кодекси андоз пурра фаҳмо, мо аниқ кардани будем оё ба дигар биноҳои ёридиҳанда ошхона, айвон, ҳочатхона, ҳамом дохил мешавад, зеро онҳо дар ҳуҷҷати техникий бино ҳамин хел нишон дода шудаанд?

Ҷавоб: Мутобиқи банди 3, моддаи 277 Кодекси андоз, биноҳои ёрирасони шахси воқеӣ (гаражҳо, саройҳо ва дигар биноҳои ёридиҳанда), ки дар фаъолияти соҳибқорӣ истифода намешаванд, ба сифати манбаи андоз 50 фоизи масоҳати ишғолнамудаи онҳо гирифта мешавад.

Ба мақсади 50 фоизи масоҳати андозбандӣ қарор гирифтани биноҳои ёрирасон ин сохтмони биноҳои ёрирасоне дар назар гирифта шудааст, ки агар чунин биноҳо аз биноҳои зист дар алоҳида, яъне мустақил ҷойгир шуда бошанд.

Савол: Если Организация устраивает (или заплачивает) обед для своих сотрудников каждый квартал, должен ли Организация платить налоги от суммы обеда? Каких налогов нужно платить? И в каком декларации нужно указать эту сумму.

Ҷавоб: Мутобиқ ба талаботи моддаи 98 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамаи намуди даромадҳо, подошпулиҳо ва манфиатҳои шахси воқеӣ, ки дар шакли пулӣ, моддӣ ва ғайримоддӣ ба он пардохт мешаванд, ба истиснои даромадҳо, ки мувофиқи моддаи 104 Кодекси андоз, аз андоз аз даромад озод карда шудаанд, ба даромади умумии ҳамин шахси воқеӣ мансуб мебошад.

Ҳамзамон, тибқи талаботи моддаи 99 Кодекси андоз, ҳама гуна пардохтҳо, манфиатҳо ё подошҳо, аз ҷумла дар шакли моддӣ ва ғайримоддӣ, ки ба шахси воқеӣ пардохт мешавад, новобаста ба шакл ва маҳалли пардохт даромаде ҳисоб мешавад, ки дар шакли музди меҳнат гирифта шудааст.

Дар асоси қисми 2 моддаи 99 Кодекси андоз даромаде, ки андозсупоранда дар шакли музди меҳнат гирифтааст, шаклҳои зерини пардохти аслро (натуралро) дар бар мегирад:

- пардохти музди меҳнат дар шакли асли (натуралӣ);
- арзиши молу мулк, ки ройгон дода мешавад. Арзиши корҳои (хизматрасониҳои) ройгон иҷро шуда дар ҳаҷми хароҷоте муайян карда мешавад, ки бинобар иҷрои чунин корҳо, хизматрасониҳо сарф шудаанд;
- аз ҷониби корфармо пардохт гардидани арзиши молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо, ки корманд аз шахсонисеюм гирифтааст.

Бо назардошти гуфтаҳои боло, додани хӯрокаи даромади шахси воқеӣ ба ҳисоб меравад ва аз ҷониби корфармо даромади дар шакли асли пардохти хӯрокпулӣ анҷом дода мешавад.

Бинобар ин, ҳангоми пардохти хӯрокпулӣ, Шумо уҳдадоред андоз аз даромад ва андози иҷтимоиро ҳисоб ва ба буҷет пардохт намуда, маълумоти онро тибқи тартиби муқарраргардида дар эълумияи ягона оид ба андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ дарҷ намоед.

Савол: Тартиби ҳисоб намудани андоз ҳангоми гирифтани даромад дар шакли музди меҳнат?

Ҷавоб: Мувофиқи қисми 1 моддаи 102 Кодекси андоз аз даромади шахси воқеӣ дар шакли музди меҳнат барои ҳар моҳи тақвими дар ҳаҷми як нишондиҳанда ва барои шахсони дар қисми 2 моддаи зикргардида дар ҳаҷми 10 нишондиҳанда барои ҳисобҳо тарҳи шахсӣ амалӣ карда мешавад.

Бинобар ин, ҳангоми ҳисоб намудани андоз аз даромади шахсони воқеӣ мутобиқи талаботи моддаи 102 Кодекси андоз тарҳи шахси, ки пештар ба андозаи 40 сомони сурат мегирифт айни замон тибқи моддаи 23 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2017» нишондиҳанда барои ҳисобҳо 50 сомони ташкил медиҳад ва тарҳи шахси минбаъд ба андозаи 50 сомони сурат мегирад. Яъне: $(140 - 50 \text{ тарҳи шахсӣ}) * 8\% = 7,2$ сомони, андози даромад аз 140 сомони - бо меъёри 8%.

Мисол: Агар дар ҳолати музди меҳнати Шумо 1000 сомони бошад, андозбандии он чунин сурат мегирад:

Аз сабаби он, ки музди меҳнати Шумо аз 140 сомони беитар аст, бо мақсади ҳисоб намудани андози даромад ду меъёр 8% ва 13% истифода бурда мешавад.

Тартиби ҳисобкунии андоз аз даромад чунин аст:

$1000 * 1\% = 10$ сомони – андози иҷтимоӣ, ки аз музди меҳнат нигоҳ дошта мешавад.

$1000 - 10$ (тарҳкунӣ доир ба андози иҷтимоии нигоҳдошташуда) = 990

$(140 - 50 \text{ тарҳишахсӣ}) * 8\% = 7,2 \text{ сомонӣ}$, андозидаромад аз 140 сомонӣ-бомеъёри 8%.

$990 - 140 = 850$;

$850 * 13\% = 110,5 \text{ сомонӣ}$, андоз аз даромади зиёд аз 140 сомонӣ, яъне аз 850 сомонӣ.

Маблағи андоз аз даромад $7,2 + 110,5 = 117,7 \text{ сомонӣ}$, ки бояд аз музди меҳнат нигоҳ дошта шавад.

$1000 \text{ (музди меҳнати ҳисобишуда)} - 10 \text{ (андози иҷтимоӣ)} - 117,7 \text{ (андоз аз даромад)} = 872,3 \text{ сомонӣ}$ - музди меҳнати софи корманди Шумо бидуни андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ.

Савол: Ман маъюби гуруҳи якум ҳастам аз андоз аз воситаи нақлиёт ягон имтиёз дорам ё не?

Ҷавоб: Мутобиқи талаботи моддаи 267 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон як автомобили (мотоколяскаи) ба маъюб тааллуқдоштаи бо даст идорашаванда, аз пардохти андоз аз воситаҳои нақлиёт озод карда мешавад.

Бо назардошти муқарроти мазкур, агар ба Шумо як автомобили (мотоколяскаи) бо даст идорашаванда, тааллуқ дошта бошад, аз пардохти андоз аз воситаҳои нақлиёт озод мегардед.

Савол: Ман мехостам бифаҳмам маблағи андози молу мулки ғайриманқули барои 1 метри квадратии хона чи хел ҳисоб карда мешавад.?

Ҷавоб: Тибқи муқаррароти моддаи 279 Кодекси андоз меъёри андоз аз объекти молу мулки ғайриманқул вобаста ба масоҳати ишғолнамуда ва мақсади истифодабарии он бо фоиз аз рӯи нишондиҳанда барои ҳисобҳо бо коэффитсенти танзимкунанда дар миқёси шахру ноҳияҳо муайян карда мешавад.

Аз ҷумла, барои молу мулки ғайриманқули ба сифати биноҳои (хучраҳои) истиқоматӣ истифодашаванда, инчунин биноҳои ёрирасони онҳото 90 метри мураббаъ- ба андозаи 3 фоиз ва зиёда аз 90 метри мураббаъ бо меъёри 4 % аз рӯи нишондиҳанда барои ҳисобҳо (нишондиҳанда барои ҳисобҳо- 50,0 сомонӣ);

Мисол, хонаи истиқоматии Шумо, ки дар маркази ноҳияи Чайхун ҷойгир мебошад ва масоҳати зисти он 135 метри мураббаъро ташкил менамояд, ки бо чунин тарз андозбандӣ мегардад:

$90 \text{ мм} \times (50\text{с} \times 3\%) \times 0,4 \text{ коэффитсенти танзимкунанда} = 90,0\text{мм} \times 1,5 \text{ сомонӣ} \times 0,4 \text{ коэффитсенти танзимкунанда} = 54,0 \text{ сомонӣ}$.

$35 \text{ мм} \times (50\text{с} \times 4\%) \times 0,3 \text{ коэффитсенти танзимкунанда} = 35\text{мм} \times 2,0 \text{ сомонӣ} \times 0,4 \text{ коэффитсенти танзимкунанда} = 28,0 \text{ сомонӣ}$.

Дар маҷмуъ: $54,0 \text{ сомонӣ} + 28,0 \text{ сомонӣ} = 82,0 \text{ сомонӣ}$;

Савол: Андози замин дар ш. Душанбе чи тавр ҳисоб карда мешавад?

Ҷавоб. Меъёри андози замин дар шаҳри Душанбе барои соли 2017 ба андозаи 896,63 сомонӣ барои як муқаррар карда шудааст.

Бинобар ин, ҳисоб намудани маблағи андози замини қитъаҳои наздиҳавлигӣ дар шаҳри Душанбе вобаста ба ҳаҷми қитъаи замин, ки ба истифодабарандаи замин вобаста карда шудааст, бо тартиби зерин анҷом дода мешавад:

а) то 800 метри мураббаъ – тибқи меъёрҳои муқарраргардида;

б) зиёда аз 800 метри мураббаъ то 2000 метри мураббаъ – маблағи андоз, ки тибқи зербанди а) ҳамин банд ҳисоб шудааст, ҷамъи маблағи бо дарназардошти меъёри 2-каратаи андоз ҳисобшуда, барои майдоне, ки аз 800 метри мураббаъ зиёд аст;

в) беш аз 2000 метри мураббаъ – маблағи андозе, ки тибқи зербанди б) ҳамин банд ҳисоб карда шудааст, ҷамъи маблағи бо дарназардошти меъёри 5-каратаи андоз ҳисобшуда барои майдоне, ки аз 2000 метри мураббаъ зиёд аст.

Ба масоҳати андозбандишаванда ҳамаи заминҳои вобасташуда, аз ҷумла заминҳои зери биноҳо, иншоот, қитъаҳои замин, ки барои нигоҳдории онҳо заруранд, дохил мешаванд.

Агар замини қитъаи наздиҳавлигии Шумо дар мачмуъ ба андозаи 431,0 метри мураббаъ баробар мебошад. Бинобар ин, маблағи андози замини наздиҳавлигиатон бо чунин тарз ҳисоб карда мешавад:

$431,0 \text{ м.м.} * 896,63 : 10000 = 431 * 0,089663 = 38,65$ сомонӣ;

Савол: Агар соҳибмулк маъюби гурӯҳи 2 бошад, андози молу мулк ва замин барои хонаи истиқоматиаш (ҳавлӣ) чӣ тавр ҳисоб карда мешавад?

Ҷавоб: а) Мутобиқи зербанди 15, банди 1, моддаи 274 Кодекси андози ҷумҳурии Тоҷикистон, имтиёзи андози замин нисбати қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ ва заминҳое, ки барои сохтмони манзил дар ҳолати мавҷуд набудани аъзои оилаи қобили меҳнат ба ҳамаи гурӯҳи маъюбони бекор ҷудо карда шудаанд, татбиқ мегардад.

б) Мутобиқи банди 3, моддаи 278 Кодекси андози ҷумҳурии Тоҷикистон, имтиёзи андоз аз объектҳои ғайриманқул дар шакли як хонаи истиқоматӣ ва дигар биноҳои дар як қитъаи замини наздиҳавлигӣ ва ё як қитъаи замин барои сохтмони манзил ҷойдошта ва ё як ҳуҷрае, ки дар онҳо маъюбони гурӯҳҳои I ва II ба қайд гирифта шудаанд татбиқ мегардад.

Савол: Савол доир ба андоз аз даромади шахсони воқеӣ - корхона ба коргари худ барои сафари хизмати маблағеро, ки зиёда аз меъёри муқарраршудаи Вазорати молия аст, медиҳад. Коргар, аз фарқияти маблағи гирифташуда ва меъёри муқарраршуда, андоз аз даромади шахсони воқеӣ бояд супорад ё не?

Ҷавоб: Мутобиқ ба талаботи банди б) моддаи 104 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохтҳои якдафъаина ва кӯмаки моддӣ аз ҳисоби буҷет, ки мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дода мешаванд, **маблағҳои аз ҷониби корфармо ба шахси воқеӣ - резидент пардохтшавандаи хароҷоти сафарҳои хизмати аз рӯи меъёрҳои муқарраршуда, маблағи ҷуброни хароҷоти сафарҳои хизмати аз ҷониби ташкилотҳои байналмилалӣ ва муассисаҳои онҳо, фондҳо, ташкилотҳои ғайридавлатӣ - ғайррезидент аз ҳисоби маблағҳои ин шахсони дар боло номбаршуда, инчунин кӯмаки башардӯстона (гуманитарӣ) ва кӯмаки эҳсонкорӣ, аз ҷумла ҳангоми офатҳои табиӣ бо андоз аз даромади шахсони воқеӣ андозбандӣ карда намешавад.**

Ба маълумотатон расонида мешавад, ки меъёри хароҷоти сафари хизмати дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи пардохти хароҷоти сафарҳои хизмати хизматчиёни давлатӣ ва кормандони ташкилоту муассисаҳои давлатӣ ба кишварҳои хориҷӣ, инчунин дар дохили Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31.10.2008, №531 муқаррар карда шудааст.

Бинобар ин, ҷуброни (андозаи) иловапулие, ки ба кормандон барои пардохти хароҷоти сафари хизмати зиёда аз меъёрҳои муқарраргардидаи қарори боло зикршуда дода мешаванд, бо андоз аз даромади шахсони воқеӣ андозбандӣ карда мешавад.

Савол: Барои бақайдгирӣ ва тариқи электронӣ пешниҳод намудани ҳисоботҳои андоз кадом ҳуҷҷатҳо лозим аст?

Ҷавоб: Барои бақайдгирӣ ва тариқи электронӣ пешниҳод намудани ҳисоботҳои андоз, Шумо метавонед ба КВД «Маркази барномасозии маъмурикунонии андоз» ҳуҷҷатҳои зеринро пешниҳод намоед:

1. Дархости истифодабаранда (андозсупоранда);
2. Ваколатнома;
3. Нусхаи шиносномаи роҳбар ва сармуҳосиб бо қайди ҷои зист;
4. Нусхаи РМА корхона;
5. Нусхаи Иқтибос;
6. Нусхаи суратҳисобҳои бонкӣ;
7. Шартнома дар ҳаҷми 2 нусха.

Савол: Барои кушодани ҚДММ кадом ҳуҷҷатҳоро пешниҳод кардан лозим аст.

Ҷавоб: Доир ба саволи шумо чунин посух медиҳем, ки мутобиқи моддаи 11 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ” барои амалигардони бақайдгирии давлатии таъсисёбии шахси ҳуқуқӣ ба мақомоти анҷомдиҳандаи бақайдгирии давлатӣ ҳуҷҷатҳои зерин пешниҳод карда мешаванд:

1) ариза барои бақайдгирии давлатии шахси ҳуқуқӣ аз рӯи шакли тасдиқнамудаи мақомоти анҷомдиҳандаи бақайдгирии давлатӣ, ки аз ҷониби бахши бақайдгирии давлатӣ пешниҳод карда мешавад;

2) қарори муассис дар ҳолати як муассис будан ва дар ҳолати ду ва зиёда муассисон будан протоколи маҷлиси муассисон дар бораи таъсисдиҳии шахси ҳуқуқӣ пешниҳод карда мешавад. Қарор (Протоколи муассисон) дар бораи таъсисдиҳии шахси ҳуқуқӣ аз ҷониби муассис (муассисон)-и шахси ҳуқуқӣ имзо карда мешавад;

3) нусхаи ҳуҷҷати тасдиқкунандаи шахсияти роҳбари мақомоти иҷроияи шахси ҳуқуқии таъсисёбанда дар сурати аз ҷониби роҳбари мақомоти иҷроияи шахси ҳуқуқии таъсисёбанда пешниҳод гардидани ҳуҷҷат ё нусхаи ҳуҷҷати тасдиқкунандаи шахсият ва ваколатнома ба номи шахси ваколатдор дар сурати аз ҷониби шахси ваколатдори муассисон пешниҳод гардидани ҳуҷҷатҳо барои бақайдгирии давлатии шахси ҳуқуқӣ. Агар роҳбари мақоми иҷроияи шахси ҳуқуқии таъсисёбанда шахрванди хориҷӣ бошад, инчунин нусхаи ҳуҷҷате, ки дар асоси он ба шахси воқеии хориҷӣ барои сукунат ва амалӣ намудани фаъолияти меҳнатӣ дар ҳудуди ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шудааст (раводид, варақаи бақайдгирӣ ва гувоҳномаи иқомат бо мӯҳлати амали на кам аз се моҳ);

4) нусхаи ҳуҷҷати тасдиқкунандаи шахсияти ҳар як муассиси (шахси воқеии) шахси ҳуқуқии таъсисёбанда, инчунин нисбати муассис - ҷамъияти саҳомӣ - иқтибос аз феҳристи саҳмдорон ва ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи дорандаи феҳристи саҳмдорон ва маълумотномаи мақомоти андоз нисбат ба муассис - шахси ҳуқуқӣ доир ба надоштани қарзи андоз;

5) дар ҳолати таъсис додани шахси ҳуқуқӣ дар ҳудуди минтақаи озоди иқтисодӣ маълумотномаи маъмурияти минтақаи озоди иқтисодӣ;

б) пардохтномаи (квитансия) боҷи давлатӣ;

7) нусхаи ҳуҷҷати тасдиқкунандаи маҳалли ҷойгиршавии (суроғаи) шахси ҳуқуқии таъсисёбанда.

Савол: Ман бинои шахси дарам ва ўро ба ичора супоридам. Даромади аз ичора гирфташуда чӣ тавр андозбанди карда мешавад.

Ҷавоб: Тибқи муқаррароти моддаи 95 Кодекси андоз супорандагони андоз аз даромад шахсони воқеӣ - резидентҳо ва ғайрирезидентҳо мебошанд, ки объекти андозбандишаванда доранд.

Мутобиқ ба талаботи моддаи 96 Кодекси андоз объекти андозбандӣ даромади андозбандишаванда, ҳама гуна даромад, новобаста ба маҳал ва воситаи пардохт аз ҷониби андозсупорандагон гирифта шуда ба ҳисоб меравад, аз ҷумла дар асоси қисми 1 моддаи 100 Кодекси андоз даромад аз ичораи (кирояи) молу мулк ва (ё) афзоиши арзиш аз фурӯши молу мулк ба даромадҳои шахси воқеӣ аз фаъолияти ба меҳнати кироя мансуб набуда дохил мегардад ва мутобиқи қисми 2 моддаи 103 бо меъёри 13 фоиз бе татбиқи тарҳҳои пешбиниамудай Кодекси андоз андозбандӣ карда мешавад.

Савол: Барои чӣ Нозироти андоз аз андозсупорандагони тибқи низоми соддакардашуда баланси корхонаро талаб менамоянд. Корхона вақте баланс месупорад дар навбати худ эълומияи андози Ҷоидаро пешниҳод намояд. Дар ҳолате, ки корхона эълумияи андози Ҷоидаро намесупорад, пас барои чӣ баланс супорад, вай тибқи низоми соддакардашуда мебошад. Қонун барои ин намуди андозсупорандагон фақат барои истеҳсолот 5% ва фаъолияти хариду фурӯш 6% -ро муайян кард.

Ҷавоб: Моддаи 19 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи баҳисобгирии муҳосибӣ ва ҳисоботи молиявӣ» пешбинӣ намудааст, ки ҳамаи ташкилотҳо ҳисоботи солонаи муҳосибиро пешниҳод менамоянд. Ҳамзамон, тибқи талаботи моддаи 20 Қонуни мазкур чунин ташкилотҳо ўҳдадоранд, ки ҳуҷҷатҳои аввалияи баҳисобгирии муҳосибӣ, ҳисоботи молиявӣ ва фаҳристи баҳисобгирии муҳосибиро дар ҳомилҳои қоғазӣ ва ё электронӣ дар муҳлатҳои муқаррарнамудай қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон нигоҳ доранд.

Бо назардошти он, ки тартиби муқаррароти банди 2 моддаи 50 Кодекси андоз ба намуди ҳисоботҳои андозии андозсупорандагон, ҳисоботи солонаи онҳо низ дохил карда шудааст, бинобар ин, субъектҳои фаъолият кунанда дар низоми соддакардашудай андозбандӣ тибқи талаботи моддаи 53 Кодекси андоз вазифадор мебошанд, ки дар баробари андозсупорандагони дар низоми умумии андозбандӣ фаъолияткунанда, ҳисоботи муҳосибии солонаи худро ба мақомоти андоз дар муҳлати муқаррарнамудай Қонуни мазкур(то 30 апрели соли минбаъда) пешниҳод намоянд.

Зарур ба қайд аст, ки талаботи мазкур дар мактуби тавзеҳотии Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомоти ҳудудии андоз « Оид ба пешниҳод намудани тавозуни муҳосибавӣ аз

ҷониби субъектҳое, ки тибқи низоми соддакадашудаи андозбандӣ фаъолият менамоянд» аз 25.03.2016 таҳти № 2953/13.2 низ, дарҷ гардидааст.

Савол: Андоз аз молу мулки ғайриманқул барои шахсони ҳуқуқӣ бо кадом тарз ҳисоб карда мешавад, посух диҳед:

1. Барои ҳисоби андоз аз масоҳати умумии бино кадом масоҳатҳо ба ҳисоб гирифта мешавад?
2. Барои корхонаи истехсоли, дохили сеҳи истехсоли ҳисоб мешавад ё андозаи беруна, яъне ғафсии деворҳо ҳисоб мешавад ё на?

Ҷавоб: Мутобиқи банди 1, моддаи 277 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон манбаи андоз масоҳати умумии ишғолнамудаи объекти ғайриманқул, аз ҷумла масоҳати ҳар як ошёнаи бинои бисёррошёна мебошад.

Тибқи банди 4, моддаи 277 Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, андозаи объектҳои ғайриманқул дар асоси ҳуҷҷатҳои техники дахлдор ё дигар ҳуҷҷатҳои вобаста ба чунин объектҳо муайян карда мешавад.

Андозаи (ҳаҷми) объектҳои ғайриманқул инчунин тавассути аз берун чен кардан ё дар ҳолати имконнопазир будани ченкунии берунӣ, аз рӯи масоҳати умумии муфиди манзили дохилии объект, ки ба коэффисиенти 1,25 зиёд карда шудааст, аз ҷониби мақомоти андоз бо иштироки андозсупоранда муайян карда мешавад.

Ченкунии масоҳати бино асосан аз берун ба роҳ монда шудааст ва дар ҳолати ченкунии дохилӣ коэффитсети 1,25 зарб карда мешавад бинобар ин, ғафсии деворҳо ҳангоми ҳисобкунӣ ба инобат гирифта мешаванд.